

*Панов С. Ф., Запара В. М.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова*

ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасні соціально-економічні трансформації, процеси глобалізації, збільшення загроз тероризму у світі, підвищення ролі інформації та знань у розвитку сучасного суспільства характеризуються розширенням міжнародних зв'язків у всіх галузях, починаючи з науки, торгівлі та закінчуючи економікою. Перспектива виходу на світовий рівень досягнень вітчизняної науки та техніки, а також можливість та досвід знайомства з найкращими досягненнями зарубіжного досвіду наукових досліджень повною мірою залежить від планової роботи інститутів вищої освіти, як виробника технічних перекладачів, для вченої спільноти як споживача.

В умовах упровадження автоматизованих пошукових систем та обчислювальної техніки у всі галузі наукової та інженерної діяльності робота випускника за спеціальністю «Комп'ютерні технології в управлінні та навчанні» наповнюється новим змістом та набуває особливої значущості. З огляду на необхідність оперативної та ефективної обробки швидко зростаючого потоку іноземної наукової інформації та через неприпустимість витрачання науково-технічного потенціалу на пошуки вже відомих рішень перед випускниками ставляться найважливіші завдання обробки та систематизації вхідної інформації (Панов 2012). Непоінформованість інженерів і наукових співробітників у сучасних умовах є помилкою в наукових дослідженнях, що, у свою чергу, породжує ряд важко вирішуваних проблем, які призводять до некомпетентності спеціаліста та технічної відсталості економічного розвитку держави.

Перебудова вищої школи передбачає необхідність підготовки фахівців, здатних безперервно вдосконалювати свою кваліфікацію, використовуючи вітчизняні та світові досягнення у різних галузях науки. Оволодіння вміннями та навичками реферування та анотування іншомовної літератури за своєю спеціальністю – один із аспектів реалізації поставлених завдань інформаційного забезпечення наукових досліджень.

До вирішення цих завдань необхідно залучати студентів старших курсів та аспірантів всіх факультетів педагогічних інститутів. Це є зростаючою роллю математики і фізики й з уведенням нового навчального предмету «Основи інформатики і обчислювальної техніки», без якого неможливо оволодіння комп'ютерною технологією користування. Крім цього, можна залучати студентів не тільки на фізичних факультетах, а й на інженерно-педагогічних факультетах, кількість яких на даний час зростає.

Перше десятиріччя XXI століття відзначено появою низки досліджень, які презентують досвід європейських країн щодо підготовки й атестації науково-педагогічних кадрів у світлі інтеграційних процесів і неперервної ступеневої освіти. Важливим є розгляд передумов створення нової спеціальності 13.00.10 — інформаційно-комунікаційні технології в освіті в галузі педагогічних наук та аналіз досвіду підготовки й атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації з означеної спеціальності в Україні. У 2008 р. за ініціативи дійсних членів НАПН України В. Ю. Бикова та М. І. Жалдака в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (ПТЗН) у складі 11 осіб була створена робоча група для підготовки проекту паспорта нової спеціальності 13.00.10 — інформаційно-комунікаційні технології в освіті. А вже у 2009 р. паспорт цієї спеціальності було затверджено ВАК України і внесено до переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук та присвоєння вчених звань. У паспорті спеціальності зазначається, що вона «...належить до галузі педагогічної науки, що досліджує теоретичні та методичні проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, психолого-педагогічного обґрунтування розроблення цих технологій для забезпечення функціонування та розвитку освітніх систем (Регейло 2011).

Істотними аспектами змісту освіти в педагогічних інститутах є профільна навчальна дисципліна та методика її викладання. А знання іноземної мови є суміжною дисципліною. Тому процес навчання включає оригінальні тексти іноземною мовою з математики, фізики, комп'ютерного навчання, методики викладання цих дисциплін, методики застосування технічних засобів і насамперед ЕОМ. Тексти запозичуються із сучасних наукових, педагогічних журналів, збірників статей та книг і даються у скороченому вигляді.

Кожен текст супроводжується комплексом різноманітних завдань. Завдання спрямовані на вдосконалення різних видів читання, вилучення з тексту інформації, смислової компресії тексту і, зрештою, написання реферату та анотації українською мовою та мовою першоджерела – англійською. Таким чином, реалізуються дві основні цілі навчання реферування та анотування:

навчальна та інформативна. Це дає можливість викладачеві використовувати систему завдань варіативно, залежно від рівня мовної підготовки студентів. Завдання варіюються також з урахуванням змісту конкретного тексту, у яких передбачено надання допомоги студенту у його діяльності зі складання реферату та інструкції конкретного тексту. Зрештою, система завдань підводить студентів до самостійного перекладу, аналізу та написання реферату та анотації іноземною мовою.

При складанні системи завдань необхідно виходити із сучасних методичних концепцій навчання реферування та анотування, але з урахуванням специфіки навчального процесу з іноземної мови на природничих факультетах педагогічних вишів. Деякі тексти та завдання дають можливість викладачеві працювати над формуванням навичок та вмінь усного і писемного мовлення.

Завдання викладача полягає в наданні допомоги в процесі становлення інформованого та висококваліфікованого фахівця, який розуміє, що відсутність уявлень про сучасний стан питання наукових досягнень та рівня досліджень, відсутність доступу до сучасної науково-технічної періодики, є небезпечним ворогом науково-технічного прогресу у певній галузі. Майбутнього випускника необхідно ознайомити з теоретичними уявленнями та практичними навичками, необхідними для ефективної обробки іноземної наукової статті – найважливішого каналу надходження оперативної наукової інформації.

Використана література:

1. Панов С. Ф. Инновационные технологии подготовки технических переводчиков в высших учебных заведениях непедagogического профиля. *Інноваційні технології у професійному розвитку педагогічних працівників та керівників закладів освіти*. Сб. Тез міжнародної наук.-практ. конф. 24-25 квітня 2012 р., м. Біла Церква. Біла Церква : КОПОПК, 2012. С. 100-101.
2. Регейло І. Ю. Тенденції розвитку системи підготовки наукових і науковопедагогічних кадрів вищої кваліфікації в Україні у 50–60х рр. ХХ ст. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*: Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2011. Вип. 27. С. 254–262.